

Sosiaali- ja terveydenhuollon AURA-palveluluokat

Automaattisen talousraportoinnin webinaari

Petra Kokko

16.6.2020

Mihin THL hyödyntää talousdataa?

Sote-arviointi arvioi sairaanhoitopiireittäin toimintaa ja taloutta

Terveys- ja sosiaalitalouden tutkimus hyödyntää tuottavuutta, kustannusvaikuttavuutta ja tehokkuutta koskevassa tutkimuksessa

Tilastointi tuottaa laajasti tietoa päätöksenteon, kehittämisen ja tutkimuksen tueksi

thl
TIEDOSTA ARVIOINTIIN
tavoitteena paremmat palvelut

Sosiaali- ja terveyspalvelut Suomessa 2018

PÄÄTÖSTEN TUEKSI 2/2020

Asiantuntija-arvio

Pekka Rissanen
Kimmo Parhiala
Tiina Heronius
Raimo Kekkonen
Nina Krupar
Hannele Rindapää
Eija Rintala
Sinikka Sihvo
Tuuli Suomela
Ritva Kunnisto

Unto Häkkinen
Tuukka Holster

Sote-rahoituksen tarvevakiointi

Terveys- ja sosiaalihuollon yksikkökustannukset Suomessa vuonna 2011

3 | 2014

TILASTORAPORTTI 15 | 2019

Terveystalouden menot ja rahoitus 2017

Tilastointi tuottaa laajasti tietoa päätöksenteon, kehittämisen ja tutkimuksen tueksi

TILASTORAPORTTI 1 | 2020

Sairaaloiden tuottavuus 2018

Terveystalouden menot ja rahoitus 2017

Sairaaloiden tuottavuus 2018

THL:n tuottamat talouden raportit

- Tilastot
 - [Sairaaloiden tuottavuus](#)
 - [Sosiaaliturvan menot ja rahoitus](#)
 - [Terveysthuollon menot ja rahoitus](#)
 - Terveysten- ja sosiaalihuollon yksikkökustannukset
- Arviointi
 - Sote-arviointi [raportit](#) sairaanhoitopiirialueittain + koko Suomi
- Tutkimus
 - [Tarvevakioidut menot](#)
 - Kuntien valtionosuus korvauskriteerien laskenta
 - Sote-uudistusten taloudellisten vaikutusten arviointi
 - Sote-menojen ennakointi (makro- ja mikrosimuloinnit)

Palveluluokkien perusta

- Palveluluokitus on laadittu siten, että siinä otetaan huomioon **lainsäädännön** asettamat tehtävät sote-palvelujen järjestäjille.
- Luokituksen avulla tulee pystyä **kuvaamaan tuloja ja menoja yhteiskunnallisen tehtävän** mukaan ilman, että organisaatioiden välinen tehtäväjako ja siinä tapahtuvat muutokset tai palvelun tosiasiallinen tuottajaorganisaatio vaikuttavat tulokseen.
- Palveluluokituksen tavoitteena on kuvata sote-palvelut **julkisen hallinnon suunnittelun, arvioinnin, ohjauksen ja vertailun tarpeisiin** siten, että tulot ja menot pystytään kokonaisuudessaan kohdentamaan yksittäiselle palvelulle.
- Kustannuksien kohdennuksien palveluluokille **tulee noudattaa aiheuttamis- ja täydellisyyperiaatteita** eli suoritteiden ja menojen tulee kohdata yhdistettäessä tietoja.

Palveluluokkien perusta

- Valmistelussa on **hyödynnetty mm. sosiaalipalvelujen luokituksia**, jotka sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon (KANSA) liittyvän organisaation on otettava käyttöön asiakastietojärjestelmissään **sekä kansallisen sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonkeruun ohjeistuksia** (Hilmo), joiden mukaan kerätään tietoa palvelujen käytöstä rekistereihin.

”

Sote-palveluluokat

Palveluluokituksen rakenne

- Palveluluokitus on yksiportainen luokitus, jossa on yhteensä 58 sote-palveluluokkaa
- Ne sisältävät sosiaalialan palvelutehtäviä, terveystalvveluja sekä sosiaali- ja terveystalan yhteisiä palveluja
 - Lapsiperheiden palvelut (9 kpl)
 - Ikääntyneiden palvelut (6 kpl)
 - Vammaisten palvelut (8 kpl)
 - Päihde- ja mielenterveystyö (5 kpl)
 - Perusterveydenhuolto (8 kpl)
 - Suun terveydenhuolto (2 kpl)
 - Erikoissairaanhoido (7 kpl)
 - Työikäisten palvelut sekä (2 kpl)
 - Muut sote-palvelut (3 kpl)
- Lisäksi luokituksessa on Erittelemättömiä palveluluokkia (9 kpl), joita **voi käyttää ainoastaan raportoitaessa ostopalveluja muilta kunnilta tai kuntayhtymiltä.**
- Poikkeuksia luokituksessa ovat Erittelemättömien palveluluokkien lisäksi Työterveyshuolto (2537)

Erittelemättömät palveluluokat

- Alkuperäinen tarkoitus: Erittelemättömät palveluluokat on luotu helpottamaan kuntien ja kuntayhtymien kustannuslaskentaa palveluluokille ostopalvelujen selvittelytyön osalta > Kyseessä ei ole siis varsinainen palveluluokka
- Palvelukuvaus: Erittelemätönluokkaa voi käyttää ainoastaan kunnilta ja kuntayhtymiltä ostettavissa palveluissa.
- 2120 Erittelemätön lastensuojelun sijaishuolto
- 2180 Erittelemättömät lapsiperheiden palvelut
- 2230 Erittelemättömät ikääntyneiden palvelut
- 2280 Erittelemättömät vammaisten palvelut
- 2450 Erittelemätön perustason päihde- ja mielenterveystyö
- 2530 Erittelemätön perusterveydenhuollon avohoito
- 2540 Erittelemätön suun terveydenhuolto
- 2600 Erittelemätön erikoissairaanhoido
- 2900 Erittelemätön sosiaali- ja terveystoiminta

Erittelemättömien luokkien rakenne

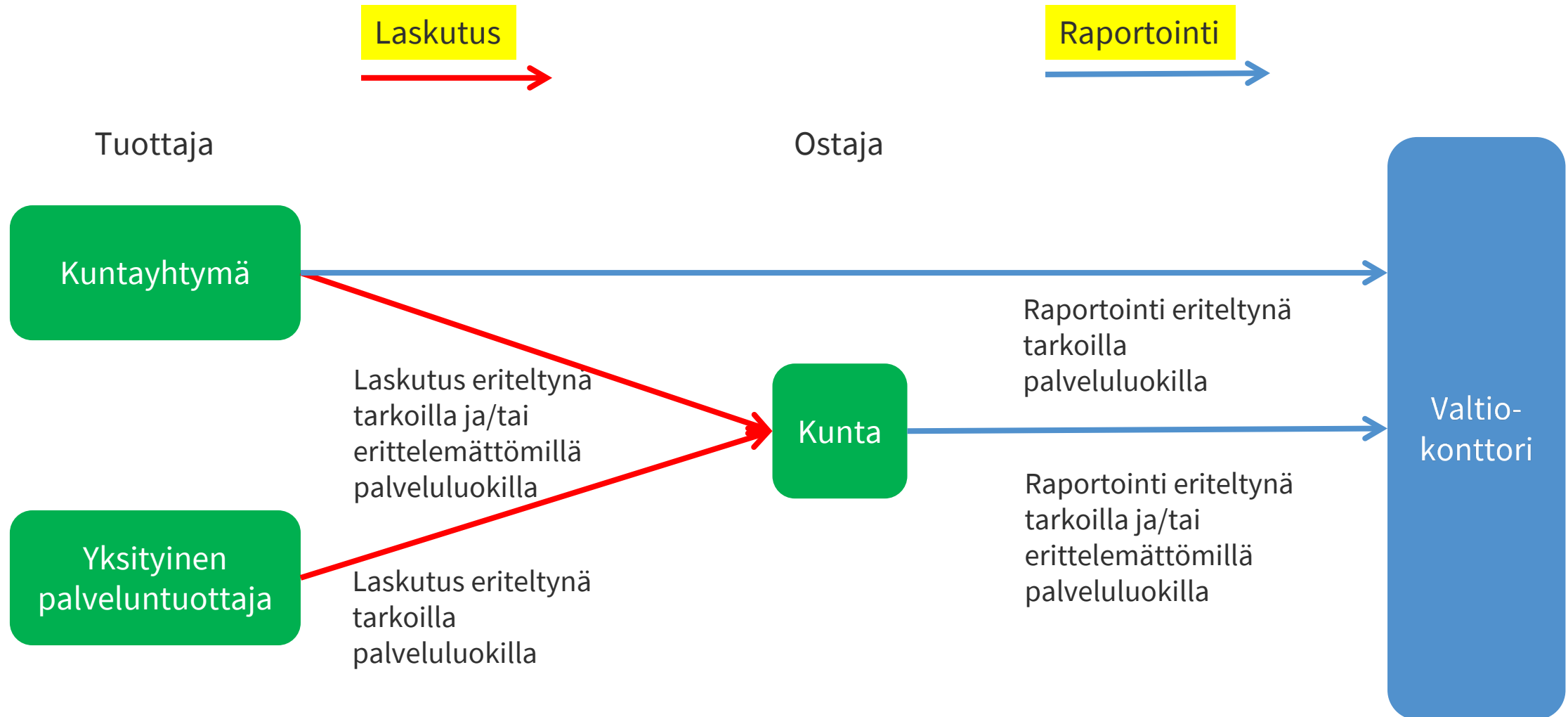
PALVELU (KARKEA)	PALVELUN NUMERO	PALVELU
Erittelemätön lastensuojelun sijaishuolto	2123	Lastensuojelun perhehoito
	2131	Lastensuojelun avohuolto
Erittelemättömät lapsiperheiden palvelut	2180	Erittelemättömät lapsiperheiden palvelut
Erittelemättömät lapsiperheiden palvelut	2181	Lapsiperheiden sosiaalityö ja -ohjaus
Erittelemättömät lapsiperheiden palvelut	2182	Lapsiperheiden kotipalvelu ja perhetyö
Erittelemättömät lapsiperheiden palvelut	2183	Kasvatus- ja perheneuvonta
Erittelemättömät lapsiperheiden palvelut	2185	Ensi- ja turvakotipalvelu
	2191	Perheoikeudelliset palvelut
	2201	lääkäiden laitospalvelu
	2211	lääkäiden tehostettu palveluasuminen
Erittelemättömät ikääntyneiden palvelut	2230	Erittelemättömät ikääntyneiden palvelut
Erittelemättömät ikääntyneiden palvelut	2231	lääkäiden keskitetty asiakas- ja palveluohjaus
Erittelemättömät ikääntyneiden palvelut	2232	lääkäiden palveluasuminen ja perhehoito

- Huom! **Kaikki** varsinaiset palveluluokat **eivät sisälly** mihinkään erittelemättömään palveluluokkaan
- Kunnan tai kuntayhtymän palveluja ei voi siis raportoida pelkästään käyttäen erittelemättömiä luokkia
- Palveluluokitus ei siis ole kaksipuolainen, hierarkkinen rakenne ja erittelemättömät luokat ovat apuluokkia

Jatkoa edelliseen..

- Kuntien ja kuntayhtymien sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen ja ympäristöterveydenhuollon palveluluokituksen erittelemättömiä palveluluokkia voi käyttää vain kunnilta ja kuntayhtymiltä ostettavissa palveluissa
- Yksityisiltä palvelujen tuottajilta ostettavat palvelut on eriteltävä tarkemman (varsinaisen) palveluluokituksen mukaan
- Mikäli palvelujen osto ja hallinnointi aiheuttavat hallinnollisia ja tukipalveluihin liittyviä kustannuksia, kustannuksia tulee kohdentaa aiheuttamisperiaatteen mukaan erittelemätön-luokalle sisäisillä erillä tai vyörytyksillä tai tarkalla tasolla kullekin palvelulle.
- Investoinnit kohdennetaan aina luokituksen tarkalle (varsinaiselle) tasolle

Raportointivelvoitteet

Lastensuojelu ja lapsiperheiden palvelut, ml. perheoikeudelliset palvelut

Tehtäväkokonaisuus

- *sosiaalihuollon palvelutehtävä*, jonka tavoitteena on tukea lapsiperheitä ja vanhemmuutta sekä edistää lasten yksilöllistä kasvua ja myönteistä kehitystä sekä lastensuojelulla lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua.
- Lasten kasvuedellytysten ja vanhemmuuden tukemiseksi tulee *sosiaalihuollossa* ja kunnan muissa *palveluissa* seurata ja edistää lasten ja nuorten hyvinvointia ja poistaa kasvuolojen epäkohtia.
- Palvelut perustuvat sosiaalihuoltolakiin (1301/2014), lastensuojelulakiin (417/2007), toimeentulotuesta annettuun lakiin (1412/1997), sosiaalisesta luototuksesta annettuun lakiin (1133/2002) ja kotoutumisen edistämisestä annettuun lakiin (1386/2010), isyyslakiin (11/2015), lakiin lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta (361/1983), lakiin lapsen elatuksesta (704/1975), adoptiolakiin (22/2012) ja avioliittolakiin (234/1929).
- 2121 Lastensuojelun ammatillinen perhehoito
- 2122 Lastensuojelun laitospalvelu
- 2123 Lastensuojelun perhehoito
- 2131 Lastensuojelun avohuolto
- 2181 Lapsiperheiden sosiaalityö ja ohjaus
- 2182 Lapsiperheiden kotipalvelu ja perhetyö
- 2183 Kasvatus- ja perheneuvonta
- 2185 Ensi- ja turvakotipalvelu
- 2191 Perheoikeudelliset palvelut

Ikääntyneiden palvelut

Tehtäväkokonaisuus

- *sosiaalihuollon palvelutehtävä*, jonka tavoitteena on edistää ja tukea *iäkkäiden henkilöiden* toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista sekä sosiaalista hyvinvointia ja turvallisuutta
- Iäkkäiden palveluissa annettavilla *sosiaalipalveluilla* tuetaan laajasti iäkkäitä henkilöitä.
- Iäkkäiden palvelut perustuvat sosiaalihuoltolakiin (1301/2014), omaishoidon tuesta annettuun lakiin (937/2005), toimeentulotuesta annettuun lakiin (1412/1997), sosiaalisesta luototuksesta annettuun lakiin (1133/2002) ja kotoutumisen edistämisestä annettuun lakiin (1386/2010). Lisäksi palveluista säädetään ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluja koskevassa laissa (980/2012).
- 2201 Iäkkäiden laitospalvelu
- 2211 Iäkkäiden tehostettu palveluasuminen
- 2231 Iäkkäiden keskitetty asiakas- ja palveluohjaus
- 2232 Iäkkäiden palveluasuminen ja perhehoito
- 2233 Sosiaalihuoltolain mukainen liikkumista tukeva palvelu
- 2321 Muiden kuin lapsiperheiden kotihoito sekä iäkkäiden kotona asumisen tukeminen

Vammaisten palvelut

Tehtäväkokonaisuus

- *sosiaalihuollon palvelutehtävä*, jonka tavoitteena on edistää *vammaisten henkilöiden* osallisuutta ja yhdenvertaisuutta yhteiskunnassa sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuudesta johtuvia esteitä
- Vammaispalvelujen järjestämisen lähtökohtana on taata vammaisille henkilöille välttämätön huolenpito arjessa suoriutumisen mahdollistamiseksi.
- Vammaispalvelut perustuvat vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annettuun lakiin (380/1987) sekä kehitysvammaisten erityishuollosta annettuun lakiin (519/1977).
- 2251 Vammaisten laitospalvelu
- 2261 Vammaisten tehostettu palveluasuminen
- 2281 Henkilökohtainen apu
- 2282 Vammaisten asumisen muu tuki ja palvelut kuin ympärivuorokautisen avun ja tuen sisältävät asumispalvelut
- 2283 Vammaisten liikkumista tukeva palvelu
- 2284 Vammaisten perhehoito
- 2285 Vammaisten sosiaalityö ja -ohjaus ja päiväaikainen toiminta
- 2321 Muiden kuin lapsiperheiden kotihoito sekä iäkkäiden kotona asumisen tukeminen

Päihde- ja mielenterveystyö

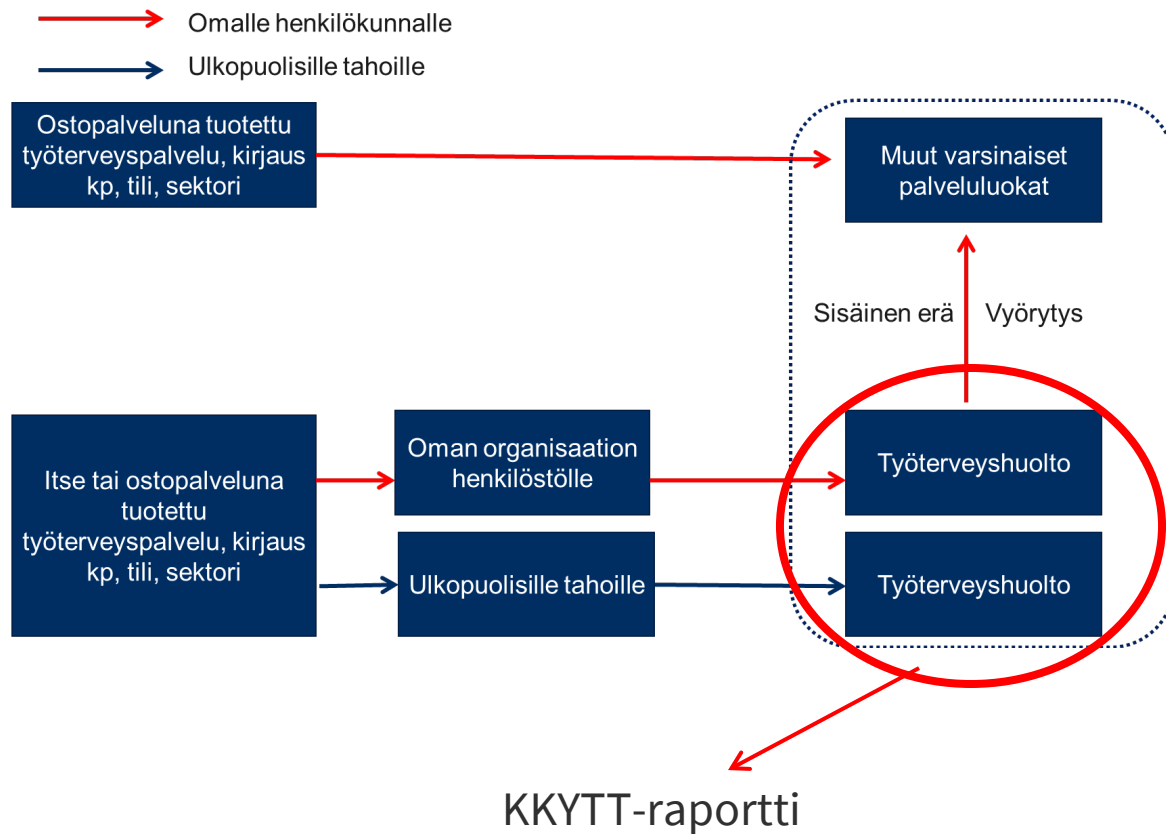
Tehtäväkokonaisuudet

- *Päihdetyö on sosiaalihuollon palvelutehtävä, jonka tavoitteena on ehkäistä ja vähentää päihteiden ongelmakäyttöä ja siihen liittyviä haittoja sekä parantaa päihteiden ongelmakäyttäjien ja heidän läheistensä toimintakykyä ja turvallisuutta*
- Päihdetyö perustuu päihdehuoltolakiin (41/1986).
- Mielenterveystyöllä tarkoitetaan toimintaa, jossa edistetään yksilön psyykkisen hyvinvoinnin, toimintakyvyn ja persoonallisuuden kasvua sekä ehkäistään, parannetaan ja lievitetään mielenterveydenhäiriöitä
- Mielenterveystyö perustuu mielenterveyslakiin (1116/1990).
- 2451 Päihdekuntoutujien asumispalvelu
- 2452 Päihdekuntoutujien laitoshoido
- 2453 Päihde- ja mielenterveysongelmaisten avun, tuen, hoidon ja kuntoutuksen avopalvelukokonaisuus
- 2454 Mielenterveyskuntoutujien asumispalvelu
- 2455 Mielenterveyskuntoutujien ympärivuorokautinen asumispalvelu

Perusterveydenhuolto

- *Perusterveydenhuolto on* terveystalutus, jolla tarkoitetaan kunnan järjestämää väestön terveydentilan seuranta, terveyden edistämistä ja erilaisia palveluita.
- Perusterveydenhuollon palveluluokat perustuvat Terveystalutolakiin (1326/2010), Työterveyshuoltolakiin (1383/2001), Työturvallisuuslakiin (738/2002), Kansanterveyslakiin (66/1972), Sairausvakuutuslakiin (1224/2004) ja Hilmo, sosiaali- ja terveydenhuollon hoitoilmoitukseen.
- Jos liikelaitos tuottaa tth:n lain 12 §:n mukaisia palveluita, myös ne kirjataan tähän.
- 2531 Kotisairaalahoido
- 2532 Kouluterveydenhuollon palvelut
- 2534 Opiskeluterveydenhuollon palvelut
- 2535 Perustason lääkinällinen avokuntoutus
- 2536 Perustason vastaanottopalvelut
- 2537 Työterveyshuolto
- 2538 Äitiys- ja lastenneuvolapalvelut
- 2561 Perustason vuodeosastohoito
- 2321 Muiden kuin lapsiperheiden kotihoito sekä iäkkäiden kotona asumisen tukeminen

Työterveyshuolto

- Työterveyshuollon palveluluokalla raportoidaan työterveyshuollon palvelut, jotka järjestetään kunnan järjestämisvastuun perusteella kunnan alueen muille työnantajille, yrittäjille ja omaa työtään tekeville.
- Kunnan työnantajan roolissa omalle henkilökunnalle tuottaman työterveyshuollon ulkoiset kulut tulee raportoida työterveyshuolto-palveluluokalla, mistä ne tulee jakaa edelleen sisäisinä erinä varsinaisille palveluille.
- KKTPP-raportointikokonaisuuden lisäksi työterveyshuollon kokonaiskustannukset raportoidaan KKYTT-raportointikokonaisuudessa. Kokonaiskustannuksilla tarkoitetaan kaikkea kunnan järjestämisvastuun perusteella muille ja omalle henkilökunnalle itse tuotettua työterveyshuoltoa.

Lähde: AURA-käsikirja, 2020

Suun terveydenhuolto

- *Suun terveydenhuolto on* terveystalvelu, joka sisältää väestön suun terveydenhuollon seurannan, terveystneuvonta- ja tarkastukset, suun sairauksien tutkimuksen, ehkäisyn ja hoidon sekä jatkotutkimuksiin ja -hoitoon ohjaaminen ja tuen ja tutkimuksen tarpeen varhainen havaitsemisen palvelut.
- Perusterveydenhuolto perustuu Terveystneuvontalakiin (1326/2010: 15 §, 16 §, 17 § ja 26 §) ja ja Hilmo, sosiaali- ja terveydenhuollon hoitoilmoitukseen.
- 2541 Suun terveydenhuollon erityistason palvelut
- 2542 Suun terveydenhuollon perustason palvelut

Erikoissairaanhoido

- *Erikoissairaanhoido on* terveystalvelu, jolla tarkoitetaan erikoisalujen mukaisia tutkimuksia ja hoitoja.
- Erikoissairaanhoidon palveluluokat perustuvat Terveysthuoltolakiin (1326/2010) ja Hilmo, sosiaali- ja terveysthuollon hoitoilmoitukseen.
- Ympäri vuorokautiset päivystystalvelut perustuvat Terveysthuoltolakiin (1326/2010) 50 § (29.12.2016/1516) ja STM:n asetukseen kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohteisista edellytyksistä (782/2014)
- 2601 Aikuispsykiatrinen erikoissairaanhoido
- 2602 Somaattinen erikoissairaanhoido
- 2603 Ensihoitokeskus
- 2604 Ensihoitopalvelu
- 2605 Lastentautien yksikössä annettu somaattinen erikoissairaanhoido
- 2606 Lastenpsykiatrinen ja nuorisopsykiatrinen erikoissairaanhoido
- 2607 Ympäri vuorokautiset päivystystalvelut

Työikäisten palvelut

Tehtäväkokonaisuus

- *sosiaalihuollon palvelutehtävä*, jonka tavoitteena on tukea työikäisiä *asiakkaita* elämänhallintaan, työhön, toimeentuloon tai opiskeluun liittyvissä *asioissa* sekä vähentää eriarvoisuutta
- Työikäisten palveluissa annettavilla *sosiaalipalveluilla* tuetaan laajasti työikäisiä asiakkaita.
- Työikäisten palvelut perustuvat sosiaali- huoltolakiin (1301/2014), toimeentulotuesta annettuun lakiin (1412/1997), sosiaalisesta luototuksesta annettuun lakiin (1133/2002), kuntouttavasta työtoiminnasta annettuun lakiin (189/2001), oppilas- ja opiskelija-huoltolakiin (1287/2013) ja kotoutumisen edistämisestä annettuun lakiin (1386/2010).
- 2903 Työikäisten sosiaalityö ja -ohjaus
- 2907 Työelämäosallisuutta tukevat palvelut

Muut sote-palvelut

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisellä tarkoitetaan tässä Terveydenhuoltolain (1326/2010, 3§) mukaisesti väestöön, yhteisöihin ja elinympäristöön kohdistuvaa toimintaa, jonka tavoitteena on terveyden, työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen ja parantaminen sekä terveyden taustatekijöihin vaikuttaminen, sairauksien, tapaturmien ja muiden terveysongelmien ehkäiseminen ja mielenterveyden vahvistaminen sekä väestöryhmien välisten terveyserojen kaventaminen sekä suunnitelmallista voimavarojen kohdentamista terveyttä edistävällä tavalla.
- Palvelut perustuvat Sosiaalihuoltolakiin (1301/2014), Terveydenhuoltolakiin 1326/2010 ja Ehkäisevän päihdetyön järjestämistä koskevaan lakiin 523/2015).
- 2901 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijapalvelut ja tuki
- 2902 Sosiaalipäivystys
- 2906 Sosiaali- ja potilasasiamiespalvelut

Kiitos!

**Kysymykset palveluluokitusta
koskien**
kuntadata@valtiokonttori.fi